

a zwłaszcza w chlewniach o większej ilości świń, były — ile możliwości — uskuteczniane na koszt posiadaczy.

O zastosowaniu szczepień ochronnych na koszt Skarbu Państwa w zagrodach, posiadających ponad 50 świń, Starostwa będą zwracały się do mnie w drodze telefonicznej lub telegraficznej o wyjednanie odnośnego pozwolenia Ministerstwa Rolnictwa;

7) ponieważ jest rzeczą wielkiej wagi, by szczepienia przeciw-pomorowe nie były stosowane zapóźno, upoważniam Panów Starostów Powiatowych do wydawania zarządzeń, przewidzianych w § 365 rozporządzeń Ministra Rolnictwa z dnia 9 stycznia 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr 19, poz. 167), które mają być wydawane w porozumieniu z kierownikiem Krakowskiej Weterynaryjnej Pracowni Rozpoznawczej D-r'em Wł. Guzkiem i przedkładane w odpisie Kieleckiemu Urzędowi Wojewódzkiemu;

8) zarządzenia niniejsze Panowie Starostowie podadzą do wiadomości i przestrzegania zainteresowanym lekarzom weterynaryjnym i samorządowi powiatowemu.

Wyjaśniam i zaznaczam, że odchylenia od podanych przepisów mogą obrócić w niwecz całe zabiegi i zamiast dodatnich wyników narazić Skarb Państwa i posiadaczy na bardzo poważne straty.

Na terenie województwa kieleckiego ułożyły się bardzo pomyślnie warunki do (pomyślnego) zlikwidowania pomoru świń w terminie najkrótszym.

W ubiegłym roku pomór świń panował we wszystkich niemal powiatach województwa. Obecnie pomór świń panuje tylko w pięciu zagrodach tyluż powiatów, przytem są to zagrody bez zachorzeń w kontumacji lub z pojedynczymi wypadkami pomoru świń.

Personel weterynaryjny miał możliwość dokładnie przygotować się teoretycznie i praktycznie do stosowania szczepień przeciw-pomorowych metodą Hutyry-Kövesa na wykładzie Kierownika Krak. Wet. Pracowni D-ra W. Guzka dnia 1 marca 1931 r. w Kielcach i dnia 2 kwietnia 1931 r. w Krakowie.

Te pomyślne okoliczności pozwalają mi sądzić, a nawet mieć pewność, że po-

dane wyżej szczepienia ochronne w związku z wybijaniem świń z urzędu przewidzianem w obowiązujących w tej mierze przepisach, umożliwią ostateczne zlikwidowanie pomoru świń na terenie województwa kieleckiego w terminie najkrótszym oraz, że wszystkie organa, przyjmujące udział w tłumieniu pomoru świń, wywiążą się należycie z przypadającego im w tej akcji zadania.

Wojewoda: *w/z Dr. Kroebl*

Ministerstwo Rolnictwa

Warszawa, dnia 13.IV 1931 r

Nr 5299/W.II

Szczepienie przeciw pomorowi świń.

Podjęta przez Ministerstwo Rolnictwa w roku 1928 walka z pomorem świń w Polsce osiągnęła bezsprzecznie duże wyniki, ograniczając w ciągu 3 lat liczbę zagród zapowietrzonych tą zarazą z 4.625 do 400, czyli o 4225 zagród. Niemniej jednak i przy obecnym stanie wyrządza pomór krajowej produkcji świń duże materialne szkody, które w razie znacznie-szego rozpowszechnienia się tej zarazy przybrać mogą charakter dotkliwej klęski gospodarczej. W tych warunkach nie wolno poprzestać na stosowaniu dotychczasowych metod, zwalczania pomoru świń, lecz, krocząc z postępem wiedzy, należy, w granicach dozwolonych istniejącymi przepisami, zastosować wszelkie środki, które według najnowszych zdobyczy naukowych prowadzą jaknajrychlej do wytknięcia celu. Do tych środków zaliczone są między innymi szczepienia ochronne przeciw pomorowi świń metodą Hutyry-Kövesa z Budapesztu, polegające na zastosowaniu bądźto samej surowicy przeciwpomorowej, wyprodukowanej w wytwórni „Phylaxia” w Budapeszcie, bądź też na równoczesnem zastosowaniu pochodzącej z tej wytwórni surowicy przeciw-pomorowej i zarazka pomoru świń (szczepienia simultan). Doświadczenia nad uodpornieniem świń przeciw pomorowi metodą Hutyry i Kövesa, przeprowadzone w Instytucie Weterynarii i Medycyny Doświadczalnej Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie pod kierunkiem prof. Dr. J. Nowaka, następnie w kilku zapowietrzonych pomorem zagrodach w wojewódz-